

Obsah

Úvod	9
Teória	13
1 Predmet a miesto sociológie v systéme marxizmu-leninizmu	15
Východiskový bod: jednota teórie a praxe	15
Marxizmus-leninizmus a sociológia	19
Marxistická filozofia – teoretický základ marxizmu-leninizmu	23
Pokus o vymedzenie predmetu marxistickej sociológie – Pomer sociológie k historickému materializmu	27
Pomer sociológie k iným spoločenským vedám	39
2 O vzniku a rozvoji sociológie	45
Vznik a vývoj sociológie ako zložitý a protirečivý proces	45
Predpoklady vzniku vedy o spoločnosti – Sociálna filozofia – Sociologické (sociálne) názhľady filozofov a kritikov spoločnosti	47
Podmienky vzniku sociológie ako vedy	52
Sociologické teórie a školy	59
Stručný záver	76
3 Sociálna štruktúra a politické vzťahy	79
Sociálna štruktúra, jej zmeny, vývoj a tendencie	79
Marxistický „model“ tried a javy súčasného kapitalizmu	89

Sociálna a triedna štruktúra v socializme	94
Politicko-ideový faktor v rozvoji sociálnej štruktúry	100
Sociologická analýza politických a ideologických vzťahov	104
Socialistická revolúcia ako rozhodujúci faktor objektívneho, dejinného procesu	111
Metódy	119
4 K problému teórie a metodológie	121
Marxistická dialektika a jej vzťah k teórii	121
Tri aspekty dialektiky a „dialektický hyperempirizmus“	126
Analytické operácie a definície pojmov a kategórií	133
5 Nemarxistické metodologické smery, školy, „trendy“	137
Hlavné smery: 1. Empirizmus – racionalizmus, 2. Neopozitivismus – antipozitivismus, 3. Indukcia – dedukcia, 4. Kvantitatívna – kvalitatívna analýza, 5. Nomotetická – idiografická škola, 6. Submetódy (typy): a) behaviorizmus, b) operacionizmus, c) pragmatizmus.	
6 Metódy, techniky a procedúry používané v sociológii	149
1. Štatistická metóda	152
2. Experiment v sociológii	163
3. Typologická metóda	168
4. Historická metóda	170
5. Prípadová procedúra (monografická metóda)	173
Problémy	179
7 Problémy človeka v sociológii a filozofii	181
O základnej problematike doby a človeka	181
„Totalita“ človeka v marxistickej interpretácii	188
Problém človeka v dejinách	195
Sociológia a problém odcudzenia	209
Sociológia a problém humanizmu	225
Humanizmus a hodnoty človeka	236
O zmysle ľudského života	241
Marxizmus a existencializmus	249

8 Psychické mechanizmy z hľadiska sociologického	265
Sociálny systém a jednotlivec	265
Pôvod a povaha psychických mechanizmov	270
Únik pod autoritu („autoritarizmus“)	280
Mechanizmus deštrukcie (vzbury, revolty)	286
Psychický mechanizmus prispôsobovania sa sociálnym pomerom	289
9 K sociológii umenia	295
„Sociologizmus“ a umenie. Sociálna podmienenosť umeleckej tvorby	295
Objektívna realita, subjektívna sféra a oblasť estetického stvárňovania	304
Patosociologické javy a ideologická a umelecká „dekadencia“	312
Úpadkové javy v realite a dekadencia v umení	322
Umelecká avantgarda a dekadencia – Nie pesimizmus, ale perspektívy človeka	331
Summary	339
Literatúra	357
Menný register	365